

Gemeenteraad	
Portefeuillehouder: Kees Visser	Van team: Team Financiën Adviseur: Fred Ruiten E-mail: f.ruiten@denhelder.nl
Classificatie: Openbaar	Kenmerk: 2020-018955 Begrotingswijziging: Ja
Onderwerp:	Voorstel tot instellen Helders steunfonds voor maatregelen tegen coronacrisis

Publiekssamenvatting:

De gemeenteraad heeft het college verzocht een voorstel te maken voor de instelling van een fonds om de negatieve effecten van de coronacrisis op te vangen. Dit voorstel voorziet daarin. De belangrijkste punten zijn:

- de omvang van dit fonds, het Helders steunfonds, is € 2 miljoen, gevoed vanuit de Algemene reserve;
- er zijn criteria ontwikkeld voor de inzet van dit fonds. Deze richten zich op de doelstelling van het fonds: het zoveel mogelijk handhaven van de faciliterende, ondersteunende en stimulerende rol van de gemeente bij het instandhouden van de leefbaarheid en ontwikkeling van de stad, voor zowel inwoners als voor instellingen en bedrijven. Belangrijk aspect is dat het fonds als laatste vangnet wordt ingezet, dus als geen andere, voorliggende voorzieningen of mogelijkheden meer beschikbaar zijn.

Geadviseerd besluit

1. Het instellen van een fonds voor maatregelen tegen de coronacrisis, het Helders steunfonds met een omvang van € 2 miljoen
2. Dekking te verzorgen door een onttrekking uit de Algemene reserve
3. Dit fonds in te zetten om noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen tegen de gevolgen van de coronacrisis die van belang zijn voor de continuïteit van voorzieningen van de gemeente bij instellingen en bedrijven die in dit kader van belang zijn.
4. De inzet van dit fonds te mandateren aan het college. Daarbij worden de in het voorstel beschreven criteria gehanteerd. Verantwoording van de bestedingen vindt plaats in de tussentijdse rapportages en jaarrekening.
5. Het vaststellen van de hieruit voortvloeiende begrotingswijziging 2020.

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Het presidium van de gemeenteraad heeft het college verzocht een steunfonds in te stellen om de negatieve effecten van de coronacrisis voor de gemeente tegen te gaan. Daarbij wordt gedacht aan een bedrag van € 2 miljoen.

Dit voorstel geeft invulling aan dit verzoek. De effecten van de coronacrisis zijn enorm, zowel maatschappelijk als financieel. Het Rijk zet daarom veel middelen in om de effecten op te vangen dan wel te verzachten. Ook is onbekend hoe lang de crisis nog duurt. De gemeente kan en hoeft dus niet alle nadelige effecten op te vangen. De vraag moet dus zijn: in welke gevallen is de inzet van de gemeente noodzakelijk dan wel dringend gewenst. Daarbij is het van belang om de faciliterende en ondersteunende rol die de gemeente heeft met haar voorzieningen voor burgers, instellingen en bedrijven zo goed mogelijk in stand kan blijven. Criteria voor de bestedingen vanuit dit fonds zijn daarom daarop gericht.

Doelen en resultaten

Het doel van Helders steunfonds (eigenlijk: een bestemmingsreserve) is om de faciliterende en ondersteunende rol die de gemeente heeft met haar voorzieningen voor burgers, instellingen en bedrijven zo goed mogelijk te kunnen blijven invullen. De leefbaarheid en de ontwikkeling van de stad moeten zoveel mogelijk in stand blijven.

Resultaten zijn gezien de omvang en breedte van de crisis nog lastig heel concreet te maken, maar de volgende resultaten worden zeker beoogd:

- voorkomen dat voor de stad belangrijke voorzieningen gestopt worden wegens acute liquiditeitsproblemen als gevolg van de crisis;
- mogelijk maken dat ook op middellange termijn belangrijke voorzieningen op een goede manier kunnen worden voortgezet.

Kaders en omstandigheden

Wat gebeurt er al door de gemeente en het Rijk?

De coronacrisis is een crisis waarvan de omvang op dit moment nog maar moeilijk te bepalen is. Gaan de winkels en bedrijven weer (grotendeels) op begin mei? Duurt de crisis nog wel een jaar of langer? Wat heeft de crisis voor economische, sociale en internationale gevolgen? Wat betekent de nieuwe 'anderhalvemeter-economie in de praktijk? En wat zijn de gevolgen voor de bedrijven in onze gemeente, denk alleen al aan de horeca en de toeristenbranche? En voor de gemeente specifiek: welke effecten heeft de crisis op de Algemene uitkering uit het gemeentefonds? We weten nog onvoldoende om ons beleid effectief aan te passen. Wel weten we dat het Rijk en ook internationaal er een uiterste krachtsinspanning plaatsvindt om de crisis zoveel mogelijk te bestrijden om de economische en sociale effecten op te vangen. Dat betekent dat voor ondernemers, zowel de bedrijven met werknemers als voor ZZP-ers diverse belangrijke regelingen zijn getroffen. Ook heeft het Rijk met de VNG afspraken gemaakt over het blijven bekostigen van organisaties in het Sociaal Domein om te waarborgen dat de aanwezige zorgstructuur in stand blijft en medewerkers daar zekerheid hebben over het in stand blijven van hun baan. Ook voor specifieke groepen bedrijven wordt steeds meer maatwerk ontwikkeld.

De gemeente heeft naast allerlei crisismaatregelen om de dienstverlening aan burgers en bedrijven te continueren en activiteiten op het gebied van openbare orde, crisisbestrijding en handhaving, meteen nagegaan op welke manieren we bedrijven en instellingen tegemoet kunnen komen. Zo zijn er maatregelen genomen om de gemeentelijke belastingen soepeler te laten betalen dan wel zelfs (gedeeltelijk) niet te betalen. Ook is een inventarisatie gemaakt van de knelpunten en mogelijkheden

om die op te vangen van instellingen waarmee de gemeente een (subsidie)relatie heeft en zijn er contacten geweest met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven om na te gaan waar concrete knelpunten zijn.

Verder is de gemeente dit jaar juist gestart en heeft voorbereid een aantal activiteiten die in het licht van de coronacrisis van extra belang zijn:

- Helders Perspectief: om betere aansluiting werkgelegenheid, wonen en scholing actief te bevorderen en daarmee de aantrekkelijkheid van de stad en het welvaartspeil te vergroten;
- Regiodeal: Ook deze forse impuls is van belang als investering in de haven en werkgelegenheid;
- Uitvoeringsplan schulden: actief burgers helpen met problematische schulden en het voorkomen daarvan. Dit is in het licht van de coronacrisis nog belangrijker voor onze inwoners;
- Uitvoeringsplan wijkgericht werken: Hiermee willen we meer oog en oor in de wijk hebben om zo tijdig mogelijk in te spelen op sociale knelpunten in de wijk.

De inzet van de middelen daarvoor helpt uiteraard ook de ontwikkeling van de economie in onze gemeente en daarmee ons bedrijfsleven.

Welke mogelijkheden heeft de gemeente

De mogelijkheden van de gemeente om burgers, bedrijven en instellingen aanvullend te ondersteunen zijn beperkt. Zowel vanuit financieel oogpunt: de gemeente kan niet zomaar vele miljoenen inzetten en daarbij geldt ook nog dat wanneer dat al mogelijk zou zijn er sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde staatssteun en ongelijke behandeling bij steun aan specifieke bedrijven. Gelukkig zijn vanuit het Rijk belangrijke steunmaatregelen genomen; de gemeente hoeft die niet over te nemen. Het Rijk ontwikkelt ook steeds meer regelingen voor groepen bedrijven met specifieke knelpunten. Het risico is aanwezig dat er dubbele vergoeding plaatsvindt (zowel door het Rijk als de gemeente) of dat het Rijk zijn bijdrage vermindert omdat de gemeente aanvullende bijdragen verstrekt.

De vraag is dus: op welke gebieden is extra steun van de gemeente mogelijk en gewenst. Die mogelijkheden bestaan in algemene zin uit de volgende:

- Allereerst is het van belang dat de gemeente zijn belangrijke rol van inkoper van diensten en producten en van investeerder bij onze bedrijven en instellingen juist nu voortzet in het licht dat sommige bedrijven worden geconfronteerd met vraaguitval. Hierdoor houden we de werkgelegenheid bij die bedrijven en instellingen in stand; op korte termijn gaan bezuinigen helpt deze bedrijven niet;
- Versoepeling/gedeeltelijke kwijtschelding/uitstel betaling gemeentelijke belastingen (reeds in werking gezet);
- Verlaging/gedeeltelijke kwijtschelding huur wanneer gemeente of een van de verbonden partijen verhuurder is;
- Informatievoorziening aan/ doorverwijzing van bedrijven over de maatregelen die het Rijk heeft genomen;
- Snelle betaling facturen van bedrijven;
- Subsidie versneld betalen en de eisen ten aanzien van de te leveren prestaties versoepelen;

- Terugbetalen van leges van afgelaste evenementen. En ook soepel omgaan met de subsidiering van de kosten die de organisatoren van evenementen al hebben gemaakt, ook als die niet door kunnen gaan.

Deze maatregelen kosten uiteraard wel geld. Ook het risico van lagere belastinginkomsten is reëel wanneer bedrijven failliet gaan. Overigens is de VNG met het Rijk in overleg over mogelijkheden om gemeenten tegemoet te komen in de extra kosten die zij hebben dan wel bij wegvallende inkomsten.

De gemeente heeft een inventarisatie gemaakt van waar knelpunten ontstaan. Het blijkt dat de meeste instellingen niet acuut in financiële nood zitten maar wel binnen een aantal maanden wanneer de huidige situatie langer aanhoudt.

De belangrijkste knelpunten die zijn geïnventariseerd zijn:

- het zwembad 'Heersdiep' heeft te maken met een forse inkomstendaling, terwijl veel kosten doorlopen;

- schouwburg 'De Kampanje' heeft ook te maken met een forse inkomstendaling te maken; de vraag is of kosten van gezelschappen (volledig) doorlopen. Wellicht dat het Rijk nog met een specifieke regeling komt voor culturele instellingen;

- veel instellingen en bedrijven hebben moeite om de huur te betalen. De vraag is of de gemeente of aan haar verbonden partijen de huur kunnen verlagen dan wel kwijtschelden of temporiseren;

- Noorderkwartier NV heeft aangegeven een miljoenentekort te hebben door de wegval van een deel van de omzet. Hier is overleg over met de betrokken gemeenten.

Argumenten en alternatieven

Argumenten om het voorgestelde fonds in te stellen zijn het voorzieningenniveau van de stad zoveel mogelijk in stand te houden om de leefbaarheid en ontwikkeling van de stad te waarborgen. En om te voorkomen dat goed lopende voorzieningen vanwege incidentele liquiditeitsproblemen blijvend verdwijnen.

Het alternatief is om niets te doen en ervan uit te gaan dat de voorzieningen die het Rijk ter beschikking stelt toereikend moeten zijn. Gezien de omvang van de crisis is het van belang om na te gaan waar de gemeente mogelijkheden heeft om te ondersteunen en die ook te benutten.

Bestuurlijke vernieuwing

Gezien de gewenste snelheid tot handelen, heeft de raad (het presidium) gevraagd om op korte termijn met een voorstel te komen. Instellingen en andere derden zijn geraadpleegd over de knelpunten waar zij tegen aan lopen.

Het voorstel is referendabel, gezien de gewenste snelheid is het niet voor de hand liggend hierover een referendum te houden.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen specifieke duurzaamheidsaspecten.

Financiële consequenties

Het voorstel is om € 2 miljoen te onttrekken uit de Algemene reserve en toe te voegen aan een specifieke bestemmingsreserve, het Helders steunfonds. Wanneer dat besteed gaat worden dan heeft dat effect op het weerstandsvermogen van de gemeente. Dat geeft het volgende beeld:

Begrotingsjaar	2021	2022	2023	2023
Weerstandsvermogen	1,3	1,2	1,1	1,2

Bij de berekening is rekening gehouden met het verwachte resultaat uit de jaarrekening 2019 (verminderd met de voorstellen voor resultaatbestemming) en de besluiten van de raad en voorstellen die (binnenkort) naar de raad gaan:

Betreft	Bedrag (in €)
Helders Perspectief	1.700.000
Uitvoeringsplan schulden	538.000
Uitvoeringsplan wijkgericht werken	460.000
Regiodeal	1.400.000
Baggerbeheer	3.800.000

Dat betekent dat het weerstandsvermogen de komende jaren in de buurt komt van de door de raad vastgestelde minimumnorm van 1,0. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de voorstellen uit de kadernota die nu wordt voorbereid. Ook zal de coronacrisis nog negatieve effecten hebben op de financiële positie van de gemeente, maar het exacte effect is nu nog niet in te schatten. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de voorstellen uit de kadernota die nu wordt voorbereid.

Uitvoering en planning

Voor de inzet van het fonds moeten criteria worden gehanteerd om te bepalen welke inzet voldoende aan de doelstelling bijdraagt. Het bepalen van objectieve criteria is lastig: Zijn zij te royaal, dan is het fonds niet toereikend; zijn te beperkt; dan heeft het fonds weinig betekenis. Op dit moment is de impact van de crisis nog moeilijk te overzien, dus ook de echte knelpunten zullen steeds duidelijker worden. Ook komt het Rijk nog met aanvullende maatwerkoplossingen voor sommige bedrijven en instellingen. Criteria en looptijd hangen dus samen. Het is dus van belang om niet direct het gehele fonds in te zetten, want wellicht groeit de urgentie van de inzet nog wel de komende maanden. Wel is het belang om te voorkomen dat op zichzelf rendabele instellingen door een incidenteel liquiditeitstekort zouden verdwijnen.

De gemeente wil vooral dat de voorzieningen en aantrekkelijkheid van de stad voor burgers en bedrijven in stand blijft. Dat we de positieve lijn van de afgelopen jaren zo goed mogelijk kunnen voortzetten. Voor bedrijven is dat aantrekkelijk want dat betekent dat klanten (bijvoorbeeld toeristen)

de stad weten te vinden; voor inwoners is het van belang dat de zorg op een goed niveau gehandhaafd blijft; en voor inwoners en potentieel nieuwe inwoners is een goed algemeen voorzieningenniveau van belang. Een levendig centrum, voorzieningen in de zorg, goed onderwijs, aanbod in cultuur en sport en voldoende werkgelegenheid. Naast het inzetten van een fonds is het minstens van net zo groot belang dat de gemeente blijft investeren bijvoorbeeld in de stad en haven. En een goede ondersteunende rol blijft spelen aan bedrijven bijvoorbeeld voor de vergunningverlening.

Het fonds moet dan ook zoveel mogelijk in de richting werken om die faciliterende, ondersteunende en stimulerende rol van de gemeente mogelijk te blijven maken. Dat zorg- en culturele instellingen overeind blijven, sportclubs, wijkcentra, scholen, ouderenorganisaties, kinderopvanginstellingen hun maatschappelijke rol kunnen blijven vervullen, zowel op korte termijn als iets verder op in de tijd. Dat ook evenementen weer kunnen plaatsvinden wanneer dat weer mogelijk is.

Ook wanneer niet wordt gekozen voor een afzonderlijk fonds en gekozen wordt om de extra inzet van de Algemene reserve mogelijk te maken, is het van belang daarvoor duidelijke criteria te ontwikkelen voor de inzet van deze (extra) middelen. Inzet zou dan kunnen plaatsvinden binnen de volgende criteria:

= draagt deze bij tot het instandhouden van voor de inwoners (en bezoekers) van de stad belangrijke voorzieningen;

= kan de bijdrage niet uit andere bronnen bekostigd worden of door instellingen of inwoners zelf opgevangen worden;

= draagt deze voldoende bij aan de werkgelegenheid van inwoners van de stad;

= sluit de bijdrage aan bij de taken en doelen van de gemeente.

Hierbij geldt dat voorstellen aan zoveel mogelijk van deze criteria moeten voldoen. Belangrijk is dat het steunfonds als laatste vangnet wordt ingezet, wanneer dus geen andere, voorliggende voorzieningen of mogelijkheden meer beschikbaar zijn. Wanneer een fonds wordt ingesteld zou de looptijd van dit fonds gesteld kunnen worden op maximaal 2 jaar. In die tijd moeten de effecten van de crisis opgevangen kunnen worden. Structurele effecten zullen later in de meerjarenbegrotingen moeten worden verwerkt.

Normaal gesproken moet de inzet van middelen uit een reserve van te voren worden goedgekeurd door de gemeenteraad. Dit vertraagt de inzet van de reserve wanneer elke individuele toekenning eerst aan de raad moet worden voorgelegd. Wanneer de raad vaststelt dat bijdragen die passen binnen de door de raad vastgestelde criteria mogen worden gedaan binnen de beschikbare ruimte in het fonds, dan is dat wel werkbaar. Voorgesteld wordt dat in de Turaps of op een andere wijze de raad geïnformeerd wordt over concrete inzet van het fonds dan wel een deel van de Algemene reserve.

Communicatie

Het is goed om te communiceren over de instelling van dit fonds en de maatregelen die de gemeente daarnaast heeft genomen om bedrijven en instellingen te ondersteunen. Een persbericht wordt opgesteld. Daarnaast kan het worden toegevoegd aan de website van de gemeente waar verwezen wordt naar de maatregelen op het gebied van de coronacrisis.

Den Helder, 14 april 2020

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Jeroen Nobel

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping oval shape on the left and a series of vertical and horizontal strokes on the right.

secretaris
Robert Reus

A handwritten signature in black ink on a dotted background. The signature is enclosed within a large, hand-drawn oval shape.

CONCEPT - Raadsbesluit

Raadsvergadering d.d.	11 mei 2020
Besluit nummer	2020-018955
Onderwerp	Voorstel tot instellen Helders steunfonds voor maatregelen tegen coronacrisis

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 14 april 2020,

besluit:

1. Het instellen van een fonds voor maatregelen tegen de coronacrisis, het Helders steunfonds met een omvang van € 2 miljoen
2. Dekking te verzorgen door een onttrekking uit de Algemene reserve
3. Dit fonds in te zetten om noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen tegen de gevolgen van de coronacrisis die van belang zijn voor de continuïteit van voorzieningen van de gemeente bij instellingen en bedrijven die in dit kader van belang zijn.
4. De inzet van dit fonds te mandateren aan het college. Daarbij worden de in het voorstel beschreven criteria gehanteerd. Verantwoording van de bestedingen vindt plaats in de tussentijdse rapportages en jaarrekening.
5. Het vaststellen van de hieruit voortvloeiende begrotingswijziging 2020.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 mei 2020